

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

Кафедра технології будівельних конструкцій і виробів

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з

навчально-методичної роботи

А.М. Станкевич

6 червня **2016** року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вибірковий курс «Психологія і педагогіка підготовки кадрів вищої школи»

Програма підготовки аспірантів та здобувачів

спеціальність «Будівництво та цивільна інженерія»

спеціалізація «Технологія будівельних конструкцій, виробів і матеріалів»

Факультет _____ **будівельно-технологічний** _____
(назва інституту, факультету, відділення)

Київ – 2016 рік

Робоча програма з дисципліни:

«Психологія і педагогіка підготовки кадрів вищої школи»

(назва навчальної дисципліни)

для аспірантів за спеціальністю «Будівництво та цивільна інженерія»

Розробник: Гоц В.І., доктор технічних наук, професор

(прізвище та ініціали, науковий ступінь, звання)

/ /
(підпис)

Рунова Р.Ф., доктор технічних наук, професор

(прізвище та ініціали, науковий ступінь, звання)

/ /
(підпис)

(прізвище та ініціали, науковий ступінь, звання)

(підпис)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри технології будівельних конструкцій і виробів

протокол № 6 від "6" червня 2016 року

Завідувач кафедри

(підпис)

(Гоц В.І.)
(прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією спеціалізації: «Технологія будівельних конструкцій, виробів матеріалів»

Протокол № 12 від "6" червня 2016 року

Голова НМКС

(підпис)

(Майстренко А.А.)
(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Галузь знань: 0601 «Будівництво та архітектура»

(шифр і назва

спеціальність 192 «Будівництво та цивільна інженерія»

(шифр і назва

спеціалізація «Технологія будівельних конструкцій, виробів і матеріалів»

(шифр і назва

Освітньо-кваліфікаційний рівень - доктор філософії,

Кількість кредитів – 3

Модулів – 1

Змістових модулів – 1

Загальна кількість годин – 90

Кількість годин для денної форми навчання:

аудиторних – 30

самостійної роботи студента – 60

Характеристика навчальної дисципліни	
Вид навчальної роботи	Денна (вечірня) форма навчання
	Рік підготовки 2
	Семестр III
Лекції (год.)	10
Практичні заняття (год.)	20
Лабораторні заняття (год.)	-
Самостійна робота (год.)	60
Усього (годин)	90

Мета курсу – дати слухачам аспірантури цілісну і логічно-послідовну систему знань про основи навчально-виховного процесу підготовки кадрів вищої кваліфікації, розкрити концепцію, основи теорії, методики і методології викладання навчальних дисциплін в системі університетської освіти.

Об'єктом навчальної дисципліни є освітньо-виховна система вищого навчального закладу та педагогічні технології у вищій школі.

Предмет дисципліни: системно організований навчально-виховний процес підготовки фахівців вищої кваліфікації будівельної сфери за сучасними педагогічними принципами.

Завдання - вивчення дидактичних засад викладання навчальних дисциплін у системі університетської освіти; розгляд сучасних педагогічних теорій викладання у вищій школі; вивчення методів управління навчально-творчою діяльністю аспірантів та слухачів підвищення кваліфікації; набуття практичних навичок з аналізу і оцінки якості освітнього процесу за критеріями європейського освітнього простору.

В результаті вивчення дисципліни аспірант повинен **знати:**

- законодавче та нормативно-правове забезпечення вищої освіти;
- структуру вищої освіти в Україні та інших країн;
- структуру і зміст навчального процесу у вищому навчальному закладі;
- основи організації роботи викладачів, кафедри, деканату, адміністрації;
- специфіку науково-педагогічної діяльності викладача вищої школи;
- принципи розробки педагогічних технологій освітньо-виховної взаємодії зі студентами;
- різноманітні дослідно-експериментальні форми педагогічної діяльності;
- засоби активізації пізнавальної діяльності студентської аудиторії;
- методи забезпечення ефективного управління навчально-творчою діяльністю студентів.

По закінченні вивчення дисципліни аспірант повинен *уміти*:

- творчо застосовувати знання і способи діяльності, засвоєні під час викладання навчальних дисциплін;
- планувати, організовувати і аналізувати різноманітні види навчальних і позааудиторних занять;
- використовувати у педагогічній практиці найбільш ефективні методи навчання, виховання і розвитку студентів;
- організовувати і проводити науково-методичну роботу;
- розробляти ефективну дидактичну систему організації навчально-виховного процесу;
- використовувати сучасні педагогічні технології організації освітньо-виховного процесу;
- використовувати засоб активізації навчально-творчої діяльності студентської аудиторії та інноваційні методи навчання.
- апробувати інноваційні прийоми, методи та засоби навчання і виховання, що застосовуються в системі педагогічного процесу.

У процесі викладання навчальної дисципліни основна увага приділяється оволодінню аспірантами професійними компетентностями, що наведені в таблиці.

Професійні компетентності, які отримують аспіранти після вивчення навчальної дисципліни

Назва компетентності	Складові компетентності
Когнітивна компетентність	Знати структуру вищої освіти України та інших країн; Знати наукові закономірності, принципи та методи здійснення педагогічного процесу. Знати структуру педагогічної системи вищого навчального закладу, особливості організації науково-педагогічної діяльності;
	Знати та вміти використовувати законодавче та нормативно-правове забезпечення вищої освіти;
	Знати системні концепції різноманітних видів навчальних і позааудиторних занять, організації виховного процесу у вищій школі
Діяльнісна компетентність	Організовувати ефективну навчально-виховну роботу у вищому навчальному закладі
	Організовувати ефективну дидактичну систему організації навчального процесу
	Застосовувати різноманітні методи активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів
	Впроваджувати сучасні педагогічні технології, методи, форми та засоби в освітній процес
Професійно-творча компетентність	Апробувати та впроваджувати найбільш ефективні прийоми та інноваційні методи навчання
	Проектувати адаптивні педагогічні технології
	Розробляти та впроваджувати інноваційну дидактичну систему управління навчально-творчою діяльністю студентів
	Проводити теоретико-методологічні дослідження з удосконалення педагогічної системи у вищій школі.

Основою компетентнісного підходу має стати комплексність у педагогічній діяльності щодо організації та здійснення освітнього процесу, навчання, виховання, розвитку і професійної підготовки студентів до певного виду професійно-орієнтованої діяльності, яка ґрунтується на когнітивній, діяльнісній та творчій компетентностях.

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. «Теорія освітнього процесу у вищій школі»

Тема 1. Європейська освітня інтеграція

Євроінтеграція України як чинник соціально-економічного розвитку держави. Системи вищої освіти в країнах Європи. Болонський процес як засіб інтеграції систем вищої освіти країн Європи. Цілі, принципи та етапи формування Європейської системи вищої освіти в Україні. Європейська кредитно-трансфертна система (ECTS), її принципи, шляхи і засоби адаптації у вищу освіту України.

Сучасні основні тенденції розвитку світової вищої освіти (глобалізація, інтеграція, демократизація, фундаменталізація, гуманізація та особистісна орієнтація тощо).

Гуманістично орієнтована модель підготовки фахівців у вищій школі як база для розвитку особистісного, інтелектуального й професійного потенціалу майбутніх економістів. Зміст та основоположні принципи особистісно-орієнтованого навчання та виховання фахівців у вищій школі. Методологія та методика використання особистісно-орієнтованого підходу в педагогічному процесі ВНЗ. Проектування майбутньої фахової діяльності як системоутворюючий елемент моделі професійної підготовки фахівців вищої школи.

Тема 2. Дидактичні основи підготовки фахівців у системі вищої освіти

Мета і завдання курсу "Педагогіка вищої школи" в системі підготовки аспірантів. Фахова вища освіта. Професійне навчання. Фахове мислення як складова професійного навчання. Формування процесу мислення. Фахова свідомість. Професійна психологія та виховання. Особливості підготовки фахівців з педагогіки вищої школи. Процес формування професійних знань.

Педагогіка. Предмет педагогіки. Історичний розвиток педагогіки. Категоричні поняття педагогіки: «виховання», «навчання», «освіта», «викладання».

Дидактика. Предмет дидактики. Дидактична система. Цілі і задачі навчання. Наукові закони, закономірності і принципи навчання. Зміст освіти та його компоненти. Методи, форми і засоби навчання.

Освітні рівні: неповна вища освіта, базова вища освіта, повна вища освіта, післядипломна освіта. Освітньо-кваліфікаційні рівні вищої освіти: молодший спеціаліст, бакалавр, магістр. Система післядипломної підготовки аспірантів.

Система вищих навчальних закладів (ВНЗ) України: національний ВНЗ, університет, академія, коледж, технікум. Рівні акредитації ВНЗ.

Національна рамка кваліфікацій. Вимоги до фахівців з педагогіки вищої школи. Компетенція педагога вищої школи. Знання, вміння, навички та досвід творчої діяльності фахівця професійного спрямування. Досвід емоційно-ціннісного ставлення до навколишнього середовища фахівця професійного спрямування. Матриця професійно-кваліфікаційної моделі педагога вищої школи.

Тема 3. Організація навчального процесу у вищій школі

Державний стандарт вищої освіти. Навчально-методичний комплекс і його складові. Кваліфікаційна характеристика. Навчальний план, його структура і порядок реалізації.

Графік навчального процесу, його роль і порядок складання. Навчальна програма. Типова навчальна програма. Робоча навчальна програма. Структурні складові робочої програми. Порядок розробки робочої програми. Тематичний план, його зміст і порядок затвердження.

Навчальне навантаження викладача і його види. Робочий час викладача. Розподіл часу між окремими видами навчального навантаження. Планування навантаження на навчальний рік і семестр. Графік робочого часу викладача. Порядок його розробки і складання.

Роль кафедри в управлінні навчальним процесом. Задачі і форми роботи кафедри. Методи організації роботи кафедри. Зміст навчальної, методичної і наукової роботи кафедри. Функції завідувача кафедри. Функції викладацького складу кафедри. Форми контролю викладачів з боку завідувача кафедри.

Змістовий модуль 2. «Дидактичні основи навчально-виховного процесу»

Тема 4. Методичні основи викладання у вищій школі

Лекція, її функції, класифікація. Етапи підготовки лекції. Композиційна структура лекції. Принципи композиції лекції. Особливості використання лектором лінгвістичних, паралінгвістичних і кінетичних способів впливу на аудиторію. Критерії оцінки лекції і лекційної майстерності.

Практичне заняття, його мета, функції і структура. Види і форми проведення практичних занять. Лабораторно-практичне заняття. Організація проведення практичного заняття. Критерії оцінки якості проведення практичних занять. Індивідуальне навчальне заняття.

Контроль, його мета і функції. Види контролю (поточний, проміжний, підсумковий). Атестація. Модульний контроль. Семестровий екзамен. Семестровий залік. Розробка екзаменаційних білетів і питань до заліків. Підготовка і організація проведення екзамену і заліку. Вимоги, що пред'являються до проведення іспитів і заліків. Організація проведення державних іспитів. Критерії оцінки якості проведення іспитів і заліків.

Мета і завдання курсового і дипломного проектування. Структура курсового і дипломного проекту. Організація роботи над курсовим і дипломним проектом. Організація захисту курсових і дипломних проектів.

Мета і завдання практичної підготовки студентів ВНЗ освіти у сфері будівництва. Види практик, особливості їх проведення. Вимоги щодо організації проведення виробничої практики. Керівництво виробничою практикою. Структура і зміст звіту з виробничої практики. Організація захисту звітів з виробничої практики.

Управління позааудиторною роботою студентів. Вимоги щодо якості організації самостійної роботи студентів. Індивідуалізація самостійної роботи студентів. Критерії оцінки позааудиторної роботи. Організація самостійної роботи студентів.

Тема 5. Методологічні основи активізації навчального процесу

Форми активізації навчального процесу. Дидактичні засоби активізації процесу навчання. Педагогічні технології. Проблемне навчання. Програмоване навчання. Дистанційне навчання. Теорія поетапного формування розумових дій П.Я. Гальперіна. Теорія управління процесом засвоєння знань Н.Ф.Тализіної. Алгоритмічний процес у педагогіці. Суб'єкт-суб'єктні відносини у навчальному процесі. Методи навчання. Проблемно-пошукові методи навчання. Логічні методи. Методи формування зацікавленості до навчання. Метод розподілу ролей. Ігрове проектування. Операційно-рольові і ділові ігри. Методика розробки ділових ігор. Організація проведення ділових ігор.

Тема 6. Організація кредитно-модульної технології навчання

Концепція кредитно-модульної технології навчання. Відмітні риси організації кредитно-модульного навчання. Навчальний модуль. Модульний контроль. Рейтинг успішності студентів і організація його формування. Принципи кредитно-модульного навчання. Методика побудови модульних програм. Формування змісту навчальних модулів. Створення умов для організації кредитно-модульного навчання. Зворотний зв'язок у кредитно-модульному навчанні.

Тема 7. Дидактичні основи управління навчально-творчою діяльністю студентів

Навчально-творча діяльність (НТД). Об'єкт і предмет дослідження НТД. Управління навчанням. Методи управління НТД. Теорія поетапного формування творчого досвіду В.П. Беспалько. Етапи прийняття науково обгрунтованого рішення творчої проблеми. Модель системи управління НТД. Проектування системи управління НТД. Процес управління НТД.

Дворівнева педагогічна технологія управління навчально-творчою діяльністю студентів. Етапи дворівневої педагогічної технології управління НТД. Педагогічні умови запровадження педагогічної технології управління НТД.

Дидактичні засоби та їх класифікація. Принципи підбору дидактичних засобів у навчальному процесі. Дидактичні ігри в системі управління НТД. Програми, підручники і навчальні посібники. Дидактичні моделі об'єктів і

процесів змісту освіти. Дидактичні засоби наочного відображення навчальної інформації. Інформаційно-навчальні програми на базі ЕОМ. Індивідуалізація самостійної роботи студентів. Методичне забезпечення самостійної роботи. Процес самоуправління НТД студентів.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1						
Змістовий модуль 1. «Теорія освітнього процесу у вищій школі»						
Тема 1. <i>Європейська освітня інтеграція</i>	12	1	2	-	-	8
Тема 2. <i>Дидактичні основи підготовки кадрів вищої освіти</i>	14	2	4	-	-	8
Тема 3. <i>Організація навчального процесу у вищій школі</i>	14	2	4	-	-	10
Разом за змістовим модулем 1	40	5	10	-	-	26
Змістовий модуль 2. «Дидактичні основи навчально-виховного процесу»						
Тема 4. <i>Методичні основи викладання у вищій школі</i>	12	1	2	-	-	8
Тема 5. <i>Методологічні основи активізації навчального процесу</i>	12	2	2	-	-	8
Тема 6. <i>Організація кредитно-модульної технології навчання</i>	12	1	4	-	-	8
Тема 7. <i>Дидактичні основи управління навчально-творчою діяльністю студентів</i>	14	1	2	-	-	10
Разом за змістовим модулем 2	50	5	10	-	-	34
Усього годин	90	10	20	-	-	60

4. Теми практичних занять

№	Назва теми	Кількість годин
1	<p style="text-align: center;"><i>Складання індивідуального навчального плану викладача та робочої програми дисципліни</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ роль і призначення навчального плану та робочої програми дисципліни ◆ структура і зміст навчального плану викладання дисциплін ◆ порядок складання навчального плану та робочої програми дисципліни <p>особливості складання робочої програми дисципліни за педагогічною технологією управління навчально-творчою діяльністю студентів</p>	4
2	<p style="text-align: center;"><i>Підготовка до проведення практичного заняття</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ роль і призначення практичного заняття ◆ етапи підготовки практичного заняття ◆ структура практичного заняття ◆ порядок проведення практичного заняття ◆ особливості проведення практичного (семінарського) заняття в активній формі ◆ критерії оцінки проведення практичного заняття 	4
3	<p style="text-align: center;"><i>Підготовка і читання лекції</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ лекція, її функції і класифікація ◆ композиційна структура лекції ◆ етапи підготовки лекції ◆ особливості читання проблемних лекцій ◆ критерії оцінки лекційної майстерності 	4
	<i>Всього</i>	12

5. Теми семінарських занять (на практичних заняттях)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<p><i>Дидактичні основи викладання у вищій школі</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ дидактика та її історичний розвиток ◆ зміст освіти ◆ наукові закони, закономірності і принципи навчання ◆ методи, форми і засоби навчання ◆ мета і завдання курсу “Педагогіка вищої школи” ◆ особливості викладання професійно-орієнтованих дисциплін в системі вищої освіти 	2
2	<p><i>Інноваційні педагогічні технології активізації навчання</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ педагогічні технології та їх роль в активізації навчального процесу ◆ теорія проблемного навчання ◆ програмоване навчання ◆ дистанційне навчання ◆ модульно-рейтингова технологія навчання ◆ кредитно-модульна технологія навчання 	2
3	<p><i>Методи і форми активізації навчального процесу</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ методи навчання та їх класифікація ◆ проблемно-пошукові методи навчання ◆ ігрове проектування у навчальному процесі ◆ ділові і дидактичні ігри у навчальному процесі ◆ дидактичні засоби активізації процесу навчання 	2
4	<p><i>Навчально-творча діяльність студентів у педагогічному процесі</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ вимоги щодо підготовки сучасних фахівців ◆ навчально-творча діяльність та її етапи ◆ теорія поетапного формування творчого досвіду ◆ організація навчально-творчої діяльності студентів ◆ методи управління навчально-творчою діяльністю 	2
	<i>Всього</i>	8

6. Самостійна робота

Самостійна робота – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються аспірантом самостійно під методичним керівництвом викладача. Самостійна робота аспіранта відноситься до інформаційно-розвиваючих методів навчання і є основним засобом

оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Мета СР – засвоєння в повному обсязі навчальної програми та формування у аспірантів загальних і професійних компетентностей, які відіграють суттєву роль у становленні майбутнього фахівця вищого рівня кваліфікації.

Види самостійної роботи аспірантів за цільовим призначенням:

1. Вивчення нового матеріалу: читання та конспектування літературних джерел інформації; перегляд відеозаписів; інші види занять.
2. Поглиблене вивчення матеріалу: підготовка до контрольних, практичних, семінарів; виконання типових задач; інші види занять.
3. Вивчення матеріалу з використанням елементів творчості: розв'язання нестандартних задач; виконання розрахунково-графічних робіт; участь у ділових іграх і в розборі проблемних ситуацій; складання рефератів, доповідей з заданої теми; інші види занять.
4. Вдосконалення теоретичних знань і практичних навичок в умовах виробництва: навчальні практикуми, робота на філіях кафедр; усі види практик.

7. Індивідуальні науково-дослідні завдання

1. Зміст Державної національної програми “Освіта України - ХХІ століття”
2. Психолого-педагогічні та соціальні аспекти підвищення якості підготовки кадрів технічного профілю.
3. Становлення багаторівневої системи підготовки кадрів в університеті.
4. Зміст освіти в системі підготовки фахівців в будівельній галузі.
5. Структура системи навчального процесу.
6. Дидактичні принципи навчання та їх розвиток.
7. Показники якості підготовки спеціалістів: кваліфікаційні характеристики, критерії оцінки якості навчання.
8. Цілі, види і форми контролю якості навчання.
9. Професійна майстерність викладача.
10. Контроль якості викладання дисциплін управлінського циклу.
11. Диференціація контролю знань, умінь і навичок студентів.
12. Комплексний аналіз якості підготовки кадрів за результатами контролю.
13. Навчально-методична документація кафедри: нормативна, планова, методична, навчальна, звітно-інформаційна.
14. Розробка часткових методик викладання.
15. Створення навчально-методичного комплексу з дисципліни.
16. Інноваційні технології навчання у вищій школі.
17. Психологія взаємовідносин студентів і викладачів при аудиторній роботі.

18. Проблеми уваги у студентській аудиторії.
19. Упровадження модульно-рейтингової технології навчання.
20. Індивідуальна робота в умовах групового навчання.
21. Засоби навчання. ТЗН у навчальному процесі.
22. Самостійна робота студентів у процесі навчання.
23. Характеристика навчальних програм технічних спеціальностей.
24. Професійна підготовка технологів.
25. Мотивація і стимули відмінного навчання студентів і ефективної роботи викладачів.
26. Педагогічні експерименти. Передовий досвід у навчальному процесі.
27. Методи активізації навчання та організація їх впровадження.
28. Розвиток демократичних основ навчального процесу.
29. Організація процесу самоуправління навчально-творчою діяльністю.
30. Альтернативні системи навчання. Пошук шляхів удосконалення технічної освіти.

8. Методи навчання

В системі вивчення дисципліни використовується комплекс методів навчання: пояснювально-ілюстративний, спонукальний, інструктивно-практичний, репродуктивний, діяльнісний, проблемного викладу, евристичний, дослідницько-пошуковий. Основними організаційними формами наведених вище методів навчання є: лекції, семінарські і практичні заняття, ділові і дидактичні ігри, тренінги, дискусійні форми розгляду виробничих ситуацій, складання і рішення тематичних кросвордів, наукові семінари, дебатні турніри, реферативні читання, індивідуально-дослідні завдання, навчальні конкурси, тестування.

Основні відмінності активних та інтерактивних методів навчання від традиційних визначаються не тільки методикою і технікою викладання, але й високою ефективністю навчального процесу, який виявляється у: високій мотивації студентів; закріпленні теоретичних знань на практиці; підвищенні самосвідомості студентів; формуванні здатності приймати самостійні рішення; формуванні здатності до ухвалення колективних рішень; формуванні здатності до соціальної інтеграції; набуття навичок вирішення конфліктів; розвитку здатності до знаходження компромісів.

Лекції проблемного характеру – один із найважливіших елементів проблемного навчання студентів. Вони передбачають поряд із розглядом основного лекційного матеріалу встановлення та розгляд кола проблемних питань дискусійного характеру, які недостатньо розроблені в науці й мають актуальне значення для теорії та практики. Лекції проблемного характеру відрізняються поглибленою аргументацією матеріалу, що викладається. Вони сприяють формуванню у студентів самостійного творчого мислення, прищеплюють їм пізнавальні навички. Студенти стають учасниками наукового пошуку та вирішення проблемних ситуацій.

Міні-лекції передбачають викладення навчального матеріалу за короткий проміжок часу й характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доказів та узагальнень. Вони проводяться, як правило, як частина заняття- дослідження. Міні-лекції відрізняються від повноформатних лекцій значно меншою тривалістю. Зазвичай міні-лекції тривають не більше 10 – 15 хвилин і використовуються для того, щоб стисло донести нову інформацію до всіх студентів. Міні-лекції часто застосовуються як частини цілісної теми, яку бажано викладати повноформатною лекцією, щоб не втомлювати аудиторію.

Семінари-дискусії передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди та переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх.

Робота в малих групах дає змогу структурувати практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування.

Мозкові атаки – метод розв'язання невідкладних завдань, сутність якого полягає в тому, щоб висловити якомога більшу кількість ідей за дуже обмежений проміжок часу, обговорити і здійснити їх селекцію.

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи звіту про виконання індивідуальних завдань, проектних робіт. Презентації можуть бути як індивідуальними, наприклад виступ одного студента, так і колективними, тобто виступи двох та більше студентів.

Метод Дельфі використовується з метою досягнення консенсусу в експертних оцінках і передбачає надання можливості висловити свої думки групі експертів, що працюють індивідуально в різних місцях. При виборі управлінського рішення за цим методом академічну групу розділяють, наприклад, на п'ять малих груп. Чотири групи є робочими, вони розробляють і приймають управлінське рішення, а п'ята група є експертною. Аналіз та варіанти управлінських рішень робочих груп усереднюються цією групою.

Комп'ютерна симуляція (гра) – це метод навчання, що спирається на використання спеціальних комп'ютерних програм, за допомогою яких можливе віртуальне моделювання бізнес-процесу. Студенти можуть змінювати параметри й дані, приймати рішення та аналізувати наслідки таких рішень. Метою використання даного методу є розвиток системного мислення студентів, їх здібностей до планування, формування вмінь розпізнавати й аналізувати проблеми, порівнювати й оцінювати альтернативи, приймати оптимальні рішення й діяти в умовах обмеженого часу.

Метод сценаріїв полягає в розробці ймовірних моделей поведінки та розвитку конкретних явищ у перспективі.

Семинарське заняття в активній формі (СЗАФ) – метод активізації навчально-творчої діяльності студентів, який передбачає залучення самих студентів до управління, організації та проведення семінарського заняття.

9. Методи контролю

Оцінювання знань студентів з дисципліни здійснюється на основі результатів поточного та підсумкового контролю знань, які передбачені графіком навчального процесу

Залік – форма оцінки підсумкового засвоєння аспірантами теоретичного та практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни, що проводиться як контрольний захід. Завданням заліку є перевірка розуміння аспірантом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо. В умовах реалізації компетентнісного підходу залік оцінює рівень засвоєння аспірантом компетентностей, що передбачені кваліфікаційними вимогами.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Рекомендована література

Основна

1. Нагаєв В.М. Університетська освіта: навчальний посібник / В.М.Нагаєв. – Х.: Смугаста типографія, 2015. – 218 с.
2. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі: навч. посібник / В.М. Нагаєв. – К.: ЦУЛ, 2007. – 237 с.
3. Чернілевський Д.В. Педагогіка вищої школи / Д.В. Чернілевський

Підручник.- К. – Вінниця: Глобус-Прес, 2010.

4. Петров Э.Г. Современные технологии обучения в высшей школе : учеб. пособие / Э.Г. Петров, Л.Н. Радванская, Н.В. Шаронова. – Х.: Коллегиум, 2007. – 172 с.

Додаткова

1. Кремінь В. Філософія освіти ХХІ століття // Урядовий кур'єр, 6 лютого 2003 року, № 23. – С.6-7.
2. Лузан П.Г. Методи і форми організації навчання у вищій аграрній школі: Навч. посібник. – К.: Аграр. освіта, 2003. – 229 с.
3. Розвиток творчого потенціалу майбутнього фахівця // Монографія / Т.О.Дмитренко, Т.В.Колбіна, В.М.НГагаєв та ін. – Херсон: ПП Вишемирський В.С., 2014. – 424 с.
4. Нагаєв В.М. Дидактичні основи формування творчої особистості аграрного менеджера в умовах Болонського процесу: монографія /В.М. Нагаєв. – Х.: ХНАУ, 2006. – 536 с.
5. Педагогіка: навч. посібник / І.М.Богданова, І.В.Бужина, Н.І.Дідусь та ін. – Х.: Одиссей, 2003. – 352 с.
6. ТОВАЖНЯНСЬКИЙ Л.Л. Болонський процес: цикли, ступені, кредити: навч. посібник / Л.Л. ТОВАЖНЯНСЬКИЙ, С.І. Сокол. – К.: МОН, 2004.
7. Модернізація вищої освіти України і Болонський процес / укл. М.Ф. Степко, Я.Я. Болюбаш, К.М. Левківський, Ю.В. Сухарніков. – К.: Вид-во НМЦВО МОНУ, 2004. – 24 с.
8. Хуторской А.В. Современная дидактика: учеб. для вузов / А.В. Хуторской. – СПб.: Питер, 2011. – 544 с.
9. Коменский Я.А. Великая дидактика // Избранные педагогические сочинения / Я.А. Коменский. – М.: Педагогика, 1982. – Т.1. – 656 с.

11. Інформаційні ресурси

1. [http://library.knuba.edu.ua/.....](http://library.knuba.edu.ua/)